

مردم نگاری شهرستان رفسنجان

فاطمه رضاپور، مریم راجح حسن حسینی

۱۳۹۶

ات فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - شهرستان رفسنجان

مدیر هنری: امیر حسین

طرح جلد و گرافیک: د. نورالدین

شمارگان: ۱۰۰۰

شارک: ۱-۶۰-۶۶۳۰-۶۰۰-۹۷۸

حاب و صحافہ :

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

سرسناسه رضایور، فاطمه، ۱۳۴۷

عنوان و نام پدیدآور: مردم‌نگاری شهرستان رفسنجان / قاضی‌محمد رضاپور، مریم حسن حسینی.

مشخصات نشر: رفسنجان: سورمه، ۱۳۹۶

نوبت چاپ اول

معیّت فهرست نویسی فیفا

مشخصات ظاهری ۲۸۸ص، مصور، جدول.

موضوع قوم‌شناسی - ایران - رفسنجان

Ethnology - Iran - Rafsanjan موضوع

موضوع رفسنجان

Rafsanjan (iran) موضوع

شناسه افزوده: رهجو، م. ریم، ۱۳۵۳

تَنَاسُله افزوده حسینى، حسن، ۱۳۵۶

رده بندی کنگره ۱۳۹۶ ۵,۶ / ف ۲۰۸۷ DSR

۹۵۵/۷۲۵۴ رده بندی دیوپی

۴۷۴۸۹۷۸ شماره کتابشناسی ملی

فسنجان: خیابان امیرکبیر کوچه ۱۹ ساختمان: نشب سومه

٣١٧٤٩٩١٤ : سنة

دورنگار: ۰۳۴-۳۳۲۶۹۲.۶

سرآغاز

شاید نتوان وظیفه‌ای ستوده و ایستاده را تولید اطلاعات دقیق و درست را برای فرایندی که پژوهش نام دارد، برشمرد. به عنوان اساس یکی از وظایف پژوهش‌های مردم‌شناسی میراث فرهنگی انتشار نتایج تحقیقاتی است که به منظور شناخت فرهنگ هر منطقه و مرزو بوم و حرکت به سمت توسعه آن انجام یافته است. از یک سو فقدان آگاهی نسبت به فرهنگ مان، توسعه کشور را از هم دور می‌کند و از سوی دیگر برنامه ریزی فرهنگی در سرزمینی که تنوع وحدت‌گرایی آیین و سنت‌های اقوام آن نیاز به شناختی عمیق دارد، تنها با پژوهش‌های مردم‌شناختی و انتشار آن رقم می‌خورد. سرزمین مان ترکیبی از فرهنگ‌های قومی، زبانی، دینی متصل و پیوسته است، وجود زبان‌های ایرانی که یادگار تمدن دیرپای ایران است، سنت‌ها و آیین‌هایی که هم‌زیستی اقوام ایرانی را به تماشا می‌نهد، و فرهنگ صلح‌گرایی که همواره میزبان مهاجرانی بوده است که در طی قرون متمادی در آن سکنا گزیده و اکنون خود به عنوان ایرانیان اصیل صاحبان گوشه‌هایی از این سرزمین‌اند و... تنوعی را به تصویر می‌کشد، که درک غنای آن تنها با پژوهش‌های مردم‌شناختی فرهنگ‌های ایرانی ممکن می‌شود. شاید تنها با نگاهی گذرا بتوان عمق و غنای این تنوع و ترکیب شگفت‌آور آن را به تماشا نشست.

اگر دانش و پژوهش باستان شناسی، به کمک فرهنگ مادی ریشه‌های کهن تمدن ایرانی را می‌کاود و جایگاه برجسته آن را یادآور می‌شود، دانش مردم شناسی با شناخت آموزه‌ها و میراث معنوی و ناملموس فرهنگ ایران در آیین‌ها، سنت‌ها، اسطوره‌ها، افسانه‌ها موسیقی و... چشم اندازهای قدرتمند دیگری از دیرین سالی و پویایی این فرهنگ را در تمام مناظر آن نشان می‌دهد و به تعریف فرهنگ هویت ایرانی می‌پردازد. اکنون با انتشار این مجموعه‌ی تحقیقاتی از مجموعه مردم نگاری‌های استان کرمان، گامی در خور شناخت فرهنگ سرزمین مان باشد. چرا که نخستین قدم در راه حفظ میراث زنده و دیرین سال فرهنگ ایرانی، شناخت و ژرفای آن است.

محمود وفایی

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کرمان

بهار ۱۳۹۶

فهرست

شناخت جغرافیایی

۱۳	استان کهگیلویه
۱۵	شهرستان رفسنجان
۲۲	ویژگی‌های جغرافیایی رفسنجان
۲۴	گروه‌های شغلی
۲۶	طایفه‌ها
۲۸	سال‌های مبدأ
۲۹	پیشینه تاریخی رفسنجان
۳۰	وجه تسمیه رفسنجان
۳۱	آثار و ابنیه تاریخی و مذهبی
۳۲	راه‌ها و ارتباطات
۳۳	مراکز داد و ستد
۴۴	زبان و گویش
۴۴	اصطلاحات گویش محلی
۴۸	کشاورزی
۶۲	محصول پسته
۷۰	دامداری
۹۴	شکار
۹۸	گاه شماری
۱۰۱	واحد‌های اندازه‌گیری
۱۰۷	طب سنتی

۱۱۷	فنون بومی و هنرهای سنتی
۱۴۳	بهره‌گیری از عناصر اربعه در فنون بومی
۱۴۶	آب‌انبارها
۱۵۰	یخدان‌ها
۱۵۲	قنات
۱۶۸	فن سفالگری
۱۷۹	حمل و نقل (بار و مسافر)
۱۸۲	فنون بازی
۱۸۳	پوشاک
۱۹۱	مسکن
۲۰۰	خوراک
۲۰۶	شیرینی‌ها و شربت‌ها
۲۱۵	انواع نان
۲۲۳	نگهداری مواد غذایی
۲۲۵	بازی‌های بومی محلی
۲۳۳	هنرها
	مراسم طول عمر یک انسان
۲۳۷	تولد تا بلوغ
۲۴۲	ازدواج
۲۵۰	مرگ
۲۵۵	مراسم طول طول یک سال شمسی
۲۵۹	مراسم طول یک سال قمری
۲۶۵	مراسم‌های موردی
۲۶۷	ادبیات شفاهی (ترانه‌ها)
۲۸۵	لالایی‌ها
۲۸۶	ضرب‌المثل‌ها
۲۸۸	مثل‌ها
۲۸۹	چیستان‌ها